

DEPARTEMENT LANDBOUW & VISSERIJ

Vlaamse Overheid

ABCO - OMGEVING - WEST-VLAANDEREN

Koning Albert I-laan 1 - 2 bus 101

8200 BRUGGE

T 050 24 77 10

F 050 24 76 01

www.vlaanderen.be

adviesvraag.westvlaanderen@lv.vlaanderen.be

Departement Omgeving - omgevingsplanning

Kon. Albert II-laan 20 bus 8

1000 Brussel

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
19/04/2023	mail DSI 19/04	2023_002684_v1	
vragen naar/e-mail		telefoonnummer	datum
Floris Moerdijk		050 24 77 14	19.05.2023
Floris.Moerdijk@lv.vlaanderen.be			

Onderwerp: Advies vanuit landbouwkundig standpunt betreffende het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Ventilus' - voorontwerp

Geachte,

Het Departement Landbouw en Visserij heeft uw in het onderwerp vermelde adviesvraag vanuit landbouwkundig standpunt onderzocht en formuleert er om de volgende redenen een voorwaardelijk gunstig advies bij.

Voorliggend planproces omvat de uitbouw van het bestaande hoogspanningsnetwerk in West-Vlaanderen om in te spelen op te verwachten grote wijzigingen in het West-Vlaamse energielandschap de komende jaren en decennia. Meer bepaald moeten de werken de bijkomende energieproductie en ontwikkelingen op en via de Noordzee, alsook de bijkomende energieproductie in West-Vlaanderen zelf kunnen verdelen. Er is vervanging nodig van bestaande oude hoogspanningsinfrastructuur en de bevoorradingszekerheid dient gegarandeerd te blijven voor de toekomst.

Om een antwoord te bieden op de evoluties en ontwikkelingen in West-Vlaanderen stelt de netbeheerder het project Ventilus voor dat een vermazing realiseert van het elektriciteitsnetwerk in West-Vlaanderen. Hiervoor is een nieuwe verbinding nodig van 6 GW tussen de Stevin-as en Avelgem en een nieuw hoogspanningsstation langsheen deze nieuwe verbinding waarop de kabels komende van het stopcontact op zee worden aangesloten. Om de vermazing met het bestaande 380 kV-net te realiseren, dient het nieuwe station verbonden te worden met het bestaande station Stevin in Zeebrugge. Daarnaast maakt Ventilus het ook mogelijk om een tweede gelijkstroomverbinding met het Verenigd Koninkrijk aan te sluiten. Voor dit project dient er een conversiestation gerealiseerd te worden dat verbonden wordt met het nieuwe hoogspanningsstation.

Voor een uitwerking van de doelstellingen van het planproces zijn verschillende alternatieven uitgewerkt tijdens de fase van de startnota en werden deze alternatieven onderzocht naar aanvaardbaarheid op ruimtelijk en milieuvlak. In voorliggend voorontwerp RUP wordt één voorkeurstracé met bovengrondse

hoogspanningslijnen en enkele ondergrondse verbindingen en de noodzakelijke bijhorende infrastructuur (hoogspanningsstations, convertiestation, opstijglocaties.....) uitgewerkt tussen een aanlandingslocatie in Zeebrugge en een bestaand hoogspanningsstation in Avelgem.

Voor voorliggend GRUP werden de volgende plandoelstellingen geformuleerd :

- Het aan land aansluiten van hernieuwbare energie van nieuwe offshore windparken op het 380 kV-net;
- Realiseren van een robuust net door een hoogspanningsverbinding van 6 GW tussen de Stevin-as en het hoogspanningsstation te Avelgem;
- Onthaalcapaciteit voor nieuwe onshore energieproductie in West-Vlaanderen realiseren;
- Aansluitingsmogelijkheid creëren van een tweede onderzeese verbinding met het buitenland waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de verdere integratie van een Europese elektriciteitsmarkt;
- De optimale vervanging van de 150 kV-verbinding Slijkens (Oostende) – Brugge-Waggelwater;
- Versterking van de bevoorradingszekerheid van de regio Izegem.

De aspecten uit het juridisch en beleidsmatig kader waar bijzondere aandacht naar gaat zijn :

- Het stand-still-principe voor de lengte van het bovengrondse hoogspanningsnet. Dat is van toepassing op het niveau van Vlaanderen.
- Een efficiënt ruimtegebruik, onder meer door de oplossingen toekomstgericht te ontwerpen, maximaal gebruik te maken van bestaande hoogspanningsinfrastructuur en door de totale hoeveelheid nieuwe hoogspanningsinfrastructuur zo beperkt mogelijk te houden.
- Het principe om nieuwe hoogspanningslijnen zo veel mogelijk te bundelen met bestaande infrastructuur.
- Zoals vermeld in de mededeling aan de leden van de Vlaamse regering, en conform algemeen beginsel van het milieubeleid (cf. art. 191 VWEU2 en in art. 1.2.1 §2 DABM) wordt als proportionele toepassing van het voorzorgsprincipe, zoveel mogelijk vermeden dat er langdurige blootstelling is aan meer dan 0.4 μ T.

Het plangebied van het RUP ligt op het grondgebied van de gemeenten Brugge, Blankenberge, Zuienkerke, De Haan, Bredene, Oostende, Jabbeke, Zedelgem, Torhout, Oostkamp, Lichtervelde, Wingene, Ardoioie, Izegem, Lendeledede, Harelbeke, Waregem, Deerlijk, Zwevegem, Anzegem en Avelgem.

Om te komen tot een selectie van redelijke tracé-alternatieven en/of corridors waarin redelijke tracé-alternatieven voor nieuwe bovengrondse hoogspanningsleidingen in het plan-MER werden onderzocht, zijn tijdens het planproces een aantal ruimtelijke principes gehanteerd. In eerste instantie is onderzocht welke bestaande hoogspanningsleidingen kunnen worden versterkt. Vervolgens is nagegaan welke tracés van bestaande hoogspanningsleidingen kunnen worden herbenut. Voor de overige gedeelten (waar geen versterking of herbenutting mogelijk is) is gezocht naar lijninfrastructuren op Vlaams niveau waarmee kan worden gebundeld (cf. bundelingsprincipe RSV). Bij de afweging van redelijkheid is bijkomend rekening gehouden met het voorzorgsbeginsel als algemeen beginsel van milieubeleid. In het licht van het voorzorgsbeginsel, dient de blootstelling aan magnetische velden zoveel mogelijk te worden beperkt, zodat het (voor het eerst) overspannen van woningen en onbebouwde percelen in woongebied (in de ruime zin) zoveel mogelijk moet worden vermeden. Op basis van deze stappen zijn verschillende (volledige) corridors

en/of tracés voor bovengrondse hoogspanningsleidingen uitgewerkt en onderzocht en wordt in voorliggend voorontwerp gekomen tot één voorkeurstracé:

Door te kiezen voor een aanlandingslocatie in Zeebrugge met een ondergrondse verbinding tot een hoogspanningsstation in Brugge-Noord (De Spie+) wordt een tracé gevolgd met de kortste totale lengte. Alle andere aanlandingslocaties zouden voor meer milieueffecten zorgen. Het nieuw op te richten hoogspanningsstation in De Spie zal een nieuw knooppunt zijn waarop de energie van het toekomstige stopcontact op zee kan toekomen en verder verdeeld wordt naar het binnenland. In het station zal hiervoor zowel schakelapparatuur (in pandig) op een spanningsniveau van 220 kV als 380 kV nodig zijn, alsook transformatoren om de spanning om te zetten. De gekozen locatie ter hoogte van De Spie is volgens het GRUP 'Afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge' bestemd als "gemengd bedrijventerrein". De 525 kV DC verbinding die in Zeebrugge aanlandt, kan niet rechtstreeks aangesloten worden op het hoogspanningsstation De Spie. Aangezien deze verbinding een gelijkstroomverbinding is, moet een conversie gebeuren van gelijkstroom naar wisselstroom. Daarna zal vanuit dit convertiestation de elektriciteit via een 380 kV verbinding moeten aangesloten worden op het nieuwe hoogspanningsstation, waardoor dit er idealiter vlakbij ligt. Er wordt daarom geselecteerd voor een locatie nabij de bestaande centrale Herdersbrug en het bestaande convertiestation Nemo. Deze locatie is in het GRUP 'Afbakening Zeehavengebied Zeebrugge' bestemd als "gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven op de watergebonden terreinen". Uit de effectbespreking van het plan-MER bleek dat compensaties voor waterbergend vermogen en natuurelementen (waardevolle ecotopen, corridors en/of stapstenen) nodig zijn bij uitvoering van het plan. Daarom wordt in de zone ten westen van het geplande nieuwe hoogspanningsstation De Spie ruimte gereserveerd voor de nodige compensaties in een nieuwe bestemming groengebied. De zone heeft op vandaag een bestemming als "gemengd bedrijventerrein" volgens het GRUP 'Afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge' en omvat ca. 4,2 ha.

Vanaf De Spie, tussen Brugge Blauwe Toren en Brugge Waggelwater, wordt een bestaande 150 kV-lijn herbenut, gebundeld met de N31. Dit betekent dat de bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding in deze zone ondergronds zal gebracht worden. Vanaf Brugge Waggelwater tot in Zedelgem wordt de bestaande 150 kV-lijn uitgebreid met een 380 kV. De masten van deze 150 kV-verbinding zijn zo ontworpen dat er 380 kV-geleiders kunnen bijgeplaatst worden op de bestaande masten. Het betreffen dus bestaande tracés die op het gewestplan reeds aangeduid zijn als bestaande hoogspanningsleiding; deze aanduiding wordt hernomen.

Vanaf Zedelgem, Brugsestraat via Torhout tot Oostkamp, Torhoutsestraat wordt de 380 kV verbinding ondergronds aangelegd. Door te opteren voor een ondergrondse verbinding ter hoogte van de Moubekvallei dient er vanaf de E40 tot aan het noorden van Groenhovebos geen nieuwe bovengrondse lijn aangelegd te worden. Het betreft een nieuw tracé dat op het verordenend grafisch plan wordt aangeduid als een leidingstraat. Het ondergronds aanleggen van een hoogspanningsverbinding betekent dat meerdere elektrische leidingen naast elkaar worden aangelegd in open sleuf of via een sleufloze techniek (bv. gestuurde boring). Bij de overgang van een bovengrondse naar een ondergrondse verbinding (of omgekeerd) dient een opstijppunt gerealiseerd te worden, hetgeen een oppervlakte inneemt van 1,5 tot 2 ha.

Vanaf het opstijppunt aan de Torhoutsestraat wordt doorgestoken naar de E403, die aan oostelijke zijde wordt gevolgd tot aan het opstijppunt Izegem – Noord ter hoogte van de N36 in Izegem. Dit deel van het traject betreft een nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbinding die gebundeld wordt met de E403 en op het verordenend grafisch plan aangeduid wordt als hoogspanningsverbinding. Tot het op- en

DEPARTEMENT LANDBOUW & VISSERIJ

afrittencomplex Izegem wordt er voorzien in een strakke bundeling met de E403 op grondgebied van Oostkamp, Lichtervelde, Wingene, Ardooie en Izegem, waarbij de nieuwe lijn in de onmiddellijke nabijheid, parallel met de weginfrastructuur zal worden geplaatst.

Vanaf het opstijgpunt Izegem-Noord ter hoogte van de N36 wordt op grondgebied van Izegem een ondergrondse aanleg voor de 380 kV-verbinding voorzien tot aan het opstijgpunt ter hoogte van de snelwegparking aan de E403 (opstijgpunt Izegem-Zuid). Deze nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding die gebundeld wordt met de E403, wordt op het verordenend grafisch plan aangeduid als een leidingstraat.

Vanaf de snelwegparking aan de E403 te Izegem zal via Lendeledede tot aan het bestaande hoogspanningsstation te Izegem een nieuwe verbinding – cross country – bovengronds worden aangelegd. Het tracé wordt op het verordenend grafisch plan aangeduid als een hoogspanningsverbinding. Het betreft een open landbouwgebied met verspreide bebouwing en in het noordwesten een wooncluster. Het bestaande hoogspanningsstation in Izegem bestaat uit luchtgeïsoleerde schakelapparatuur op 380 kV en 150 kV, verschillende transformatoren en een middenspanningscabine voor de voeding van het lokale elektriciteitsnet. Het huidige terrein beslaat ca 4 ha. De uitbreiding wordt voorzien in zuidelijke richting (op het grondgebied van Lendeledede). Het betreft een nieuw 380 kV-hoogspanningsstation waarop de nieuwe verbinding naar de Stevin-as aangesloten wordt.

Van het bestaande hoogspanningsstation te Izegem tot dat in Avelgem zal de maximale transportcapaciteit van de bestaande 380 kV-verbinding verhoogd worden van 3 GW naar 6 GW. Hierbij kunnen de bestaande masten behouden worden en worden de geleiders 1 op 1 vervangen.

Naast de werken die een nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Zeebrugge en Avelgem mogelijk maken, omvat het RUP ook het ondergronds brengen van de 150 kV-verbinding Slijkens (Oostende) – Brugge-Waggelwater. Hiervoor wordt grotendeels een traject via bestaande wegen gevolgd. Vanaf de kruising met het kanaal Gent-Oostende wordt via een sleufloze techniek verbonden met de N31 in Brugge.

Het Departement Landbouw en Visserij wenst volgende opmerkingen mee te geven m.b.t. het voorontwerp RUP:

In totaal zal met de opmaak van het RUP voor de verschillende planonderdelen ca. 13,3 ha agrarische bestemming omgezet worden naar een niet-agrarische bestemming. De uitbreidingszone van het hoogspanningsstation in Izegem en de locaties van de vier opstijglocaties (Zedelgem, Baliebrugge, Izegem noord en Izegem zuid) zijn gelegen binnen door de Vlaamse regering goedgekeurd herbevestigd agrarisch gebied (HAG). De herbevestiging van de agrarische gebieden betreft een beslissing van de Vlaamse regering en moet de landbouwers meer rechtszekerheid bieden. Door de herbevestiging wordt de landbouwgrond immers planologisch verankerd. Een herbevestiging betekent niet dat planningsinitiatieven hier niet meer mogelijk zijn maar de projecten moeten de agrarische bestemming wel maximaal respecteren. De uitbreiding van hoogspanningsinfrastructuur betekent geen meerwaarde voor de agrarische structuur. Het Departement Landbouw en Visserij stelt dat bij innames in herbevestigd agrarisch gebied de Omzendbrief RO/2010/01 gerespecteerd moet worden en compensatiegebied voor het ingenomen HAG moet worden voorzien.

Voor de locaties die worden aangeduid met een bestemming “gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen” i.f.v. een hoogspanningsstation, convertiestation of opstijgpunt wordt in de stedenbouwkundige voorschriften opgenomen dat zoveel als mogelijk groen wordt ingevuld op de niet bebouwde of ontwikkelde ruimte i.k.v. een landschappelijke inkleding, en dat deze ruimte ook mede kan instaan voor de compensatie van ingenomen waterbergend vermogen. Ten westen van de locatie voor een hoogspanningsstation in de Spie wordt een groenzone voorzien, waar natuurcompensaties worden toegewezen voor natuurinname elders in het plan. Het Departement Landbouw en Visserij gaat akkoord met het principe waarbij de compensatie van natuur en waterbuffering zo veel als mogelijk aansluitend bij de te voorziene infrastructuur wordt ingericht op een manier dat de omliggende agrarische structuren zo weinig mogelijk impact ondervinden. Op basis van de toelichtingsnota en bijhorende documenten is echter nog niet duidelijk welke compensaties voor natuur en waterbuffering concreet worden ingeschat en of de oppervlaktes van de aangeduide compensatiezones hiermee in verhouding staan. Er wordt wel aangegeven dat de opstijgpunten voldoende ruim worden afgebakend met het oog op de landschappelijke inkleding en de nodige compensaties aan waterbergend vermogen in geval van plaatselijke ophogingen van het maaiveld. Het Departement Landbouw en Visserij vraagt duidelijk weer te geven welke zones precies instaan voor welke compensaties. Alle milderende maatregelen die bij de uitvoering van het plan worden voorzien, dienen binnen deze zones te worden opgenomen zonder de omliggende agrarische structuren te schaden. Geenszins kan hiervoor bijkomend agrarisch gebied worden aangesproken. Er dient ook ruimtebesparend te werk worden gegaan bij de inrichting van de infrastructuur en bijhorende landschapsbuffering om bijkomend ruimtebeslag in de open ruimte tot een minimum te beperken.

De percelen die een bestemming “gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen” i.f.v. een hoogspanningsstation, convertiestation of opstijgpunt krijgen zijn op vandaag zowat allemaal in professioneel landbouwgebruik. Binnen De Spie+ bevinden zich momenteel nog landbouwpercelen (zowel in de zone waar het hoogspanningsstation zal gerealiseerd worden, als in de zone ten westen ervan). Bijgevolg is er sprake van een verlies aan landbouwgrond (ca. 15 ha) ten opzichte van de feitelijke referentiesituatie. De uitbreidingszone van het hoogspanningsstation te Izegem (incl. landschappelijke buffer) bedraagt ca. 5,2 ha en voor de vier opstijglocaties wordt respectievelijk ca. 1,9 ha, 1,5 ha, 1,2 ha en 1,7 ha landbouwgrond ingenomen. Het Departement Landbouw en Visserij wenst te benadrukken dat rekening dient te worden gehouden met zowel gebruikers als eigenaars van percelen. Dit gaat niet altijd om dezelfde personen. Bepalingen uit de pachtwet of uit een andere overeenkomst gesloten met de gebruiker van een perceel moeten steeds gerespecteerd worden. Landbouwers die gronden verliezen i.k.v. dit RUP dienen billijk te worden vergoed.

De locatie van het hoogspanningsstation te Izegem, alsook de opstijglocaties te Izegem (noord en zuid) sluiten ruimtelijk aan bij bestaande infrastructuur en niet-agrarische bestemmingen. De opstijglocaties in Zedelgem en Baliebrugge situeren zich te midden van agrarisch gebied en een omgeving in landbouwgebruik. Bij het bepalen van de precieze inplanting van deze locaties moet met heel wat randvoorwaarden rekening worden gehouden, zoals o.a. het te volgen traject van de hoogspanningsverbinding, aanwezige fluxystations, infrastructuur en waterlopen. In de nota's bij het voorontwerp RUP is niet terug te vinden dat hierbij rekening wordt gehouden met de potentiële landbouwimpact van de inplanting. Zeker voor de locatie van het opstijgpunt in Baliebrugge wordt restruimte gecreëerd tussen de ingenomen zone en de Torhoutsestraat die voor landbouw weinig bruikbaar wordt. Het Departement Landbouw en Visserij vraagt restruimtes voor landbouw te vermijden en de impact op landbouw voor die zones te onderzoeken. Er kunnen op basis van (een) aangeleverde contour(en) in de

vorm van een shapefile (polygoon) landbouwimpactstudies opgemaakt worden om de potentiële landbouwimpact in een bepaalde zone te duiden en keuzes beter te motiveren.

Gelet op het belang van afstand en het belang van een zeer gedifferentieerde en gebiedsspecifieke benadering, wordt met voorliggend GRUP geen buffer langsheen de hoogspanningsmasten verordenend aangeduid. Wel worden inrichtingsprincipes verordenend vastgelegd en dient in een inrichtingsstudie aangetoond te worden hoe de visuele en landschappelijke inpassing van de hoogspanningsverbinding zal gebeuren. Dit principe wordt aangehaald voor de nieuwe hoogspanningslijnen, zoals het traject langs de E403 tussen Torhout en Izegem en de cross country verbinding van Roeselare tot Izegem. Bij vergunningsaanvragen voor de realisatie van de hoogspanningsleiding wordt een inrichtingsstudie gevoegd. De inrichtingsstudie is een informatief document voor de vergunningverlenende overheid met het oog op het beoordelen van de vergunningsaanvraag. Het Departement Landbouw en Visserij begrijpt dat er een bepaalde landschappelijke inkleding gewenst is, maar vraagt tegelijkertijd ook enig pragmatisme om dergelijke principes niet te ver door te trekken. Het is niet mogelijk om de nieuwe masten en hoogspanningslijnen, gelet op hun hoogte en aanwezigheid in het landschap, vanuit elke woonkorrel of straat te camoufleren. Dit principe mag er niet toe leiden dat open agrarische gebieden met veelvuldige bosgroepen/bosaanplantingen worden ingericht.

Voor verschillende aspecten verwijst het RUP naar de fase van omgevingsvergunning, ze worden niet verordenend vastgesteld in het RUP. Dit gaat over de locaties voor de inplantingen van de masten (bovengrondse verbinding) en inspectieputten (ondergrondse verbinding), de hoogte van de luchtlijnen of de vorm en hoogte van de hoogspanningsmasten. Bij de bouw van nieuwe hoogspanningslijnen wordt de afstand tussen de elektriciteitsdraden en de grond afgestemd op de aanwezige activiteiten. De hoogspanningslijnen en –masten worden in functie van de landbouwactiviteiten hoger ontworpen en gerealiseerd dan wettelijk minimaal vereist. Boven landbouwgrond wordt bij het bepalen van de hoogte van luchtlijnen rekening gehouden met de hoogte van moderne landbouwmachines. De doorgang wordt onder nieuwe hoogspanningslijnen steeds gewaarborgd. Het Departement Landbouw en Visserij wenst deze principes aan te vullen met enkele ruimtelijke principes. De inplanting van masten en inspectieputten gebeurt bij voorkeur op graslanden, niet op akkerlandpercelen, en situeert zich zo veel als mogelijk langs perceelsgrenzen of in hoeken van percelen om de bewerkbaarheid van de landbouwpercelen zo veel als mogelijk te vrijwaren. Eventuele toegangserfdienstbaarheden worden daarbij zo kort mogelijk gehouden. Restruimtes voor landbouw dienen maximaal te worden vermeden.

Algemeen zullen de effecten ten aanzien van de landbouwpercelen in de exploitatiefase bij nieuwe hoogspanningsverbindingen kleiner zijn bij een ondergrondse aanleg in vergelijking met een bovengrondse aanleg, gezien het ruimtegebruik kan verder gezet worden. Gezien de inspectieputten verder van elkaar liggen dan de masten, zal er ook minder effectieve ruimte-inname zijn. Echter, bij een ondergrondse aanleg bestaat wel een groter risico dat effecten tijdens de aanlegfase ook nog blijven doorwerken in de exploitatiefase, zoals effecten ten gevolge van profielverstoring, bemaling, toename in verzilting of het doorkruisen van drainagestelsels. Tijdens de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding worden drainages die gekruist worden doorsneden. In dergelijk geval herstelt en/of vervangt Elia de drainages. Ook zullen de inspectieputten voor ondergrondse verbindingen niet altijd op de perceelrand kunnen aangelegd worden, terwijl er bij de mastlocaties meer marge is om deze wel op de perceelrand te voorzien. Voor het tracé van Zeebrugge tot Brugge-Noord kruist het traject ca. 6,8 km akkers en ca. 1,8 km graslanden in open sleuf. Ter hoogte van de nieuwe bovengrondse delen voor het tracé van Brugge-Noord tot Avelgem worden over een afstand van ca. 10,6 km akkerpercelen overspannen en over een afstand van

DEPARTEMENT LANDBOUW & VISSERIJ

ca. 4,7 km graslanden. De ondergrondse delen doorkruisen er over een afstand van ca. 7 km akkerpercelen en ca. 2,6 km graslanden. Het Departement Landbouw en Visserij vraagt dat in de fase van de omgevingsvergunning voldoende rekening wordt gehouden met de aangehaalde principes in bovenstaande paragraaf en rekening wordt gehouden met de verzuchtingen van de betrokken landbouwer. De geldende bepalingen uit het protocol dat is opgesteld tussen Elia en de landbouwsector dienen te worden gerespecteerd.

Verschillende percelen waaronder een ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt voorzien, kennen een bescherming als waardevol graslandperceel. Er worden over een oppervlakte van ca. 1 ha waardevolle (grasland)percelen in open sleuf gekruist. In de Oudemaarspolder worden vijf “poldergraslanden” gekruist (het betreft definitief vastgesteld historisch permanent grasland). Bij drie graslanden betreft het een kruising via een sleufloze techniek, waardoor de verwachte effecten daar te verwaarlozen zijn. De overige twee graslanden worden gekruist in open sleuf, waarbij er over een afstand van ca. 150 m een EKBG (ecologisch kwetsbaar blijvend grasland) wordt gekruist en over een afstand van ca. 30 m een grasland dat aangeduid wordt als verboden te wijzigen. De sleufbreedte voor de 380 kV kabel betreft 3 m. Ook ten zuiden van de Asestraat wordt over een afstand van ca. 100 m de hoek van een EKBG gekruist in open sleuf. Volgens de effectenbeoordeling zou het biotoopverlies zich achteraf kunnen herstellen. Het Departement vraagt tijdens de uitvoeringsfase zo veel als mogelijk rekening te houden met deze bescherming en schade of wijzigingen op de percelen zo veel als mogelijk te beperken. Ook met eventueel naastgelegen beschermde graslanden dient tijdens de aanlegfase rekening te worden gehouden.

Er wordt een groot aantal landbouwpercelen overspannen door nieuwe 380 kV-hoogspanningslijnen. Naast de mogelijke effecten ten aanzien van landbouwpercelen, kunnen er ook negatieve effecten optreden daar waar landbouwbedrijfszetels binnen de veiligheidszone vallen van een nieuwe hoogspanningslijn. In het voorkeurstracé zouden ca. 13 landbouwbedrijven worden getroffen door interferentie met de veiligheidszonecontour rond de hoogspanningslijn. Boven en naast bestaande bedrijfsgebouwen wordt voor de bepaling van de hoogte van de geleiders rekening gehouden met de aanwezige gebouwen (stallen, serres, ...) en mogelijke toekomstige uitbreidingen van deze activiteiten. Niettemin zal er nog steeds een hoogtebeperking gelden binnen de veiligheidszone voor nieuwe toekomstige gebouwen en kunnen bedrijven zo toch beperkt worden in hun bedrijfsvoering. Het Departement Landbouw en Visserij vraagt na de definitieve bepaling van het tracé binnen het plan, vóór de fase van een omgevingsvergunning, een intensief begeleidingstraject voor deze getroffen bedrijven. Er dienen in overleg met de betrokken landbouwers, rekening houdend met de lokale ruimtelijke situatie en de toekomstplannen van het bedrijf, gepaste maatregelen te worden voorzien op maat van het bedrijf.

Naar aanleiding van de startnota van het RUP kwamen heel wat vragen naar boven over mogelijke impact van elektrische en magnetische straling op landbouwuitbatingen. Er is sindsdien heel wat bijkomend onderzoek gevraagd en verzameld, een intendant werd aangesteld en de expertise van verschillende onderzoekers en onderzoeksinstellingen werd ingeschakeld, maar niet op alle vragen konden antwoorden worden gegeven. Er wordt wel aangenomen dat magnetische straling een bepaalde impact kan genereren op o.a. GPS-apparatuur en instrumenten m.b.t. precisielandbouw. Het Departement Landbouw en Visserij vraagt in de toekomst rekening te houden met nieuwe onderzoeken en voortschrijdend inzicht en indien nodig protocollen of afspraken met de landbouwers in die zin aan te passen.

In de milieueffectenrapportage van het RUP wordt geconcludeerd dat inzake ruimtegebruik en gebruikskwaliteit de mogelijke effecten ten gevolge van bovengrondse (en ondergrondse) verbindingen over

het algemeen beperkt zullen zijn, gezien er bij de verdere uitwerking van het project bij het bepalen van de masthoogtes, rekening zal gehouden worden met de onderliggende bestemming en met de huidig voorkomende functies. Het verlies aan landbouwgrond wordt ten opzichte van de juridische referentiesituatie slechts als beperkt negatief beoordeeld. De inname van de landbouwpercelen zal vergoed worden conform het geldende protocol. Er worden geen bijkomende milderende maatregelen noodzakelijk geacht. Wel worden enkele aanbevelingen gegeven die zijn gericht op de uitvoeringsfase. Om de impact op de landbouwfunctie te beperken wordt er best voldoende aandacht besteed aan correcte vergoedingen bij schade, correcte aarding van metalen constructies, gebruik van veiligheidsglas voor serres onder een hoogspanningslijn, het plaatsen van vogelkrullen op die lijn en, waar mogelijk, het gebruik van hogere masten voor de lijn boven een actief landbouwbedrijf. Het Departement Landbouw en Visserij stelt vast dat in het RUP en de effectenbeoordeling vaak wordt verwezen naar de fase van de omgevingsvergunning en het geldende landbouwprotocol, waardoor de landbouwimpact eerder beperkt wordt ingeschat in het plan zelf. Er is echter geen zekerheid dat de aangehaalde impacten in de fase van een omgevingsvergunning kunnen worden opgevangen (bijvoorbeeld een hoogspanningslijn hoger voorzien, waardoor een uitbreiding op een bedrijf zou kunnen plaatsvinden). Het Departement Landbouw en Visserij vindt het daarom niet correct dat vanuit de milieueffectrapportering de impact op landbouw als beperkt negatief wordt beoordeeld en bijgevolg geen bijkomende milderende maatregelen noodzakelijk worden geacht. Er dienen flankerende maatregelen op maat van de getroffen landbouwers te worden uitgewerkt, zeker voor de 13 aanwezige landbouwbedrijfssites die worden gevat door de veiligheidscontour van de hoogspanningslijn. In de eerste plaats ondervinden ze beperkingen op het vlak een verdere duurzame landbouwuitbating, maar daarnaast ook beperkingen op de woonfunctie (en het daaraan verbonden gezondheidsaspect). Deze impact moet voldoende aan bod komen in de conclusies van de milieueffecten.

De Vlaamse Regering stelde in haar doorstartbeslissing van 18 november 2022 met betrekking tot het GRUP Ventilus een steviger pakket flankerende maatregelen voor als randvoorwaarde voor de verdere uitvoering van de bovengrondse Ventilusverbinding en aan de definitieve goedkeuring van het GRUP. Om het maatschappelijk draagvlak van het Ventilusproject in West-Vlaanderen te ondersteunen en zo een meer billijke compensatie te garanderen voor de directe en indirecte betrokkenen van het finale voorkeurstracé, wordt het flankerend compensatiebeleid onder de titel 'verruiming van de huidige compensatiemaatregelen' voorgelegd aan de Federale Overheid als randvoorwaarde voor de definitieve goedkeuring van het GRUP. Ze vraagt aan de bevoegde Federale Overheid hiertoe de nodige stappen te zetten voor de definitieve vaststelling van het GRUP door de Vlaamse Regering. Een beleidskader voor acute en chronische blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningslijnen moet verankerd zijn voorafgaand aan de voorlopige vaststelling van het GRUP. Hierover wordt een bindend afsprakenkader vastgelegd met netbeheerder Elia. Op die manier moet een passend pakket aan flankerende maatregelen voorzien kunnen worden.

Gelet op de plandoelstellingen, het algemeen belang van voorliggend plan, zowel op provinciaal, Vlaams, Belgisch als Europees niveau, en rekening houdend met alle bovenstaande opmerkingen, formuleert het Departement Landbouw en Visserij een voorwaardelijk gunstig advies op voorliggend voorontwerp RUP.

DEPARTEMENT LANDBOUW & VISSERIJ

Hoogachtend,

Inge Vande Walle
Beleidsondersteuner Ruimte
Departement Landbouw en Visserij